

B2 LAIPA

Latviešu valodas aģentūra

L A T V I E Š U V A L O D A
M Ā C Ī B U G R Ā M A T A

2. Vide un laiks

Klausīšanās

Uztver populārzinātnisku un publicistikas tekstu pamatinformāciju par svarīgākajām vides problēmām, nozīmīgiem vides pasākumiem
Saprot tekstus par kino un muzeju

Lasīšana

Izprot galvenās vides problēmas populārzinātniskos un publicistikas tekstos
Saprot ar dabu saistītus latviešu tautas ticējumus
Lasa tekstu par Latvijas sasniegumiem pagātnē, formulē jautājumus
Lasa izteikumus par valodu
Lasa interviju un pasaku

Runāšana

Formulē viedokli par vides problēmām, izmantojot personisko pieredzi
Raksturo dabas parādības, klimatu
Interpretē mākslas darbus
Sarunās un diskusijās izsaka savu attieksmi pret vēsturi, salīdzina viedokļus un veido secinājumus
Formulē jautājumus par Latvijas sasniegumiem pagātnē

Rakstīšana

Formulē svarīgākās vides problēmas, pamatojoties uz dzirdēto tekstu
Veido īsu prezentāciju par atkritumu šķirošanu, izmantojot infografiku
Sagatavo informāciju sociālajiem tīkliem par kādu vides pasākumu
Raksta pārspriedumus par dabas parādībām, klimatu Latvijā un vēsturi
Meklē un apkopo informāciju par muzeju
Raksta pasaku

Gramatika

Īpašības vārdu salīdzināmās pakāpes
Divdabji ar *-ot*, *-oties* un divdabja teiciens
Īstenības izteiksmes vienkāršie un salikti laiki
Vajadzības izteiksme
Vienlīdzīgi teikuma locekļi un to saistījums
Vienkārši un salikti teikumi, palīgteikumi
Savrupinājumi
Vārda sastāvs

2.a PALĪDZOT DABAI, MĒS PALĪDZAM SEV

2.1. Aplūko attēlus!

Formulē problēmu, par kuru liecina katrs no attēliem!

- Kā tu saproti izteikumu „Vides kvalitāte – tā ir arī dzīves kvalitāte”? Pamato viedokli ar piemēriem no savas pieredzes!

2.2. Lasi tekstu un veic uzdevumus!

Vides problēmas būtiski ietekmē cilvēku veselību un labklājību. **Globālā** mērogā pār-
apdzīvotība prasa no planētas arvien jaunus un jaunus dabas **resursus**. Nemitīgā cilvēku
skaita palielināšanās, nepārdomāta rīcība un arvien pieaugošā nepieciešamība pēc resursiem
veicina dažādas vides problēmas.

Gaisa piesārņojums ir viena no 21. gadsimta nopietnākajām problēmām. Turklāt tā vairs
nav tikai lielpilsētu – milzīgo, miljoniem cilvēku apdzīvoto **metropoļu** – problēma. Vese-
libai kaitīgais **smogs** sastopams arī mazākās pilsētās. Gan transporta radītais gaisa piesār-
ņojums, gan rūpnieciskā ražošana veicina globālo sasilšanu. Mēs palīdzēsim šo problēmu
risināt, ja taupīsim elektroenerģiju, ikdienā un nelielos ceļojumos mēģināsim vairāk pārvie-
toties ar sabiedrisko transportu vai velosipēdu.

Šobrīd visā pasaulē tiek izcirsti meži, taču koki **absorbē** ievērojamu daļu oglekļa dioksīda gāzes.
Ko darīt? Varbūt katrs cilvēks var iestādīt koku?

Ik gadu Latvijā tiek radīts vismaz 700 000 tonnu sadzīves atkritumu. Liela daļa no tiem
ir nešķīrotie atkritumi, kas vēlāk nonāk **atkritumu poligonos**, veicinot vides piesārņojumu.
Atkritumu šķirošana ir vienkāršs veids, kā piedalīties vides saglabāšanā. Tāpēc iesakām ik-
dienā ievērot *zero waste* jeb bezatkritumu dzīvesveida kustības principus. Šīs kustības mērķis
ir radīt pēc iespējas mazāk mājsaimniecības atkritumu, piemēram, atsacīties no plastmasas
maisīņiem un neiegādāties plastmasā iepakotus produktus.

- Nosauc vides problēmas, kuras minētas tekstā!
- Atrodi tekstā ieteikumus, kā cilvēki ikdienā var palīdzēt dabai! Formulē ieteikumus, izmantojot darbības vārdus vajadzības izteiksmē!

VAJADZĪBAS IZTEIKSME 151. lpp.

- Stāsti, kā tu ikdienā rūpējies par vidi!
- Skaidro, kā tu izproti tekstā izceltos vārdus un vārdu savienojumus! Nepieciešamības gadījumā izmanto vārdnīcu!

VIENLĪDZĪGI TEIKUMA LOCEKĻI UN TO SAISTĪJUMS 152., 155. lpp.

- Atrodi teikumus, kuros ir vienlīdzīgi teikuma locekļi! Nosaki, kā tie saistīti!

2.3. Pārveido izceltos darbības vārdus par divdabjiem ar *-ot*, *-oties* un raksti teikumus, divdabjus iesaistot divdabja teicienā!

*Mēs palīdzēsim risināt vides problēmas, ja **taupīsim** elektroenerģiju.*

*Mēs palīdzēsim risināt vides problēmas, **taupot** elektroenerģiju.*

1. Mēs rūpēsimies par vidi, ja **atsacīsimies** no plastmasas iepakojumiem.

2. Kad ikdienā **pārvietosimies** vai **dosimies** nelielos ceļojumos, centīsimies braukt ar sabiedrisko transportu vai velosipēdu.

3. Sargāsim dabu, ja **neizcirtīsim** kokus.

4. Mūsu dzīve kļūs „zaļāka”, ja **ievērosim** bezatkritumu kustības dzīvesveida principus.

DIVDABJI AR *-OT*, *-OTIES* UN DIVDABJA TEICIENS 149., 155. lpp.

2.4. Klausies informāciju par dažādiem ar vides aizsardzību saistītiem jautājumiem! Rakstiski formulē galveno tematu, par kuru runā katrā no tekstiem! Par dzirdēto diskutē ar grupas biedriem!

1. teksts. _____

2. teksts. _____

2.5. Klausies un ieraksti trūkstošo informāciju!

A Ik gadu 5. _____ visā pasaulē atzīmē Vides dienu, kuru ieviesa Apvienoto Nāciju Ģenerālā asambleja _____ gadā. Vides dienai ir nozīme vides apziņas veidošanā un _____ rīcības veicināšanā. Zīmīgi, ka šo dienu atzīmē vairāk nekā _____ valstīs.

Vides dienas pasākumu mērķis ir _____ sabiedrību par būtiskākajiem tematiem un apdraudējumiem vides aizsardzībā, lai cilvēki nopietnāk uztvertu vides jautājumus. Vides dienas akcijas palīdz atklāt, kādas vides, klimata un sabiedrības izmaiņas ir prognozējamās mūsu un mūsu bērnu nākotnē.

- **Pretī dotajam vārdam ieraksti sinonīmu vai līdzīgas nozīmes vārdu vai vārdu savienojumu, kas dzirdams audiotekstā!**

ik gadu –	būtiskākajiem –
ieviesa –	jautājumus –
mērķis –	prognozējamās –

- **Atrodi A tekstā palīgteikumus, kuri atbild uz jautājumiem *kāpēc?*, *kas?*, *kādu?* un *ko?*, un nosaki palīgteikumu ievadītāvjārdus!**

B Pasaules dzīvnieku aizsardzības diena tiek atzīmēta 4. _____, jo tā ir Svētā Asīzes Franciska nāves diena. Sv. Asīzes Francisks, kas dzīvoja Itālijā 12. gadsimta beigās un 13. gadsimta sākumā, ir uzskatāms par dabas _____ un dzīvnieku un vides aizbildni. Viņš bija savdabīga personība, kuru mēdz dēvēt par _____ humānisma rīta zvaigzni. Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienu sāka atzīmēt _____ gadā Florencē.

Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienas uzdevums ir godāt visas dzīvnieku pasaules _____ formas, aicināt uz labsirdīgu attieksmi pret dzīvnieku pasauli, _____ dzīvnieku dažādo nozīmi cilvēka dzīvē, izrādīt pateicību dzīvniekiem par viņu klātbūtni un spēju bagātināt cilvēku dzīvi.

- **Pretī dotajam vārdam vai vārdu savienojumam ieraksti sinonīmu vai līdzīgas nozīmes vārdu, kas dzirdams audiotekstā!**

savdabīga –	labsirdīgu –
dēvēt –	nozīmi –
godāt –	izrādīt pateicību –

- **Atrodi B tekstā palīgteikumus, kuri atbild uz jautājumiem *kāpēc?* un *kāda?*, un nosaki palīgteikumu ievadītāvjārdus!**

PALĪGTEIKUMI 156. lpp.

2.6. Atrodi tīmekļa vietnēs informāciju par Starptautisko zemes dienu, Starptautisko meža dienu un Pasaules ūdens dienu!

- Par vienu no šīm dienām sagatavo aprakstu, ko varētu ievietot kādā sociālajā tīklā! Raksti, lai ieinteresētu lasītājus!

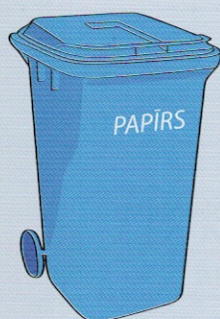
Apjoms 40–50 vārdi.

2.7. Sagatavo prezentāciju par tematu „Kā šķirot atkritumus?”. Izmanto doto infografiku!

Izveido 6–7 slaidus jeb ekrānlapas!

Ievēro šādu struktūru:

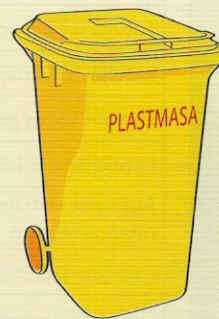
- 1) uzrunā klausītājus,
- 2) formulē problēmu,
- 3) pamato tās aktualitāti,
- 4) informē par pareizu atkritumu šķirošanu,
- 5) paskaidro, kāds labums ir no atkritumu šķirošanas,
- 6) pabeidz uzstāšanos.

- Konteinerā drīkst mest tikai tīru un sausu papīru.
- Drīkst mest kartona kastes, avīzes, žurnālus, brošūras, katalogus, tetrapakas.
- Pirms izmešanas kartona kastes un dzērienu iepakojumi jāsaplacinā.

- Konteinerā drīkst mest tikai tīras stikla burkas un pudeles.
- Stikla pudeles un burkas var būt ar etiķetēm un alumīnija foliju. Pārstrādes procesā tās tiks atdalītas.
- Nedrīkst mest porcelāna un stikla traukus, spoguļus, logu stiklu, spuldzes.

- Konteinerā drīkst mest tikai tīru iepakojumu bez pārtikas produktu atliekām.
- Pirms izmešanas plastmasas pudeles jāsaplacinā.
- Nedrīkst mest plastmasas rotaļlietas un sadzīves priekšmetus, kā arī vienreizlietojamus traukus.

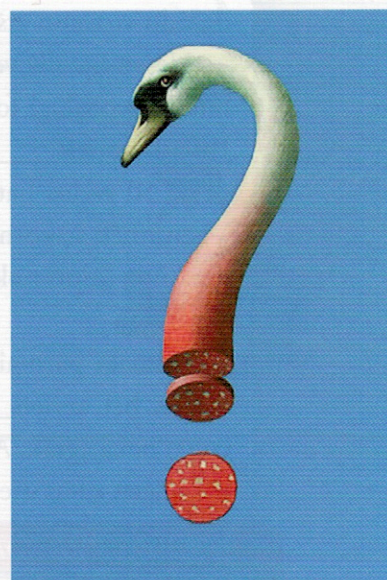
2.8. Interpretē latviešu mākslinieka Jura Dimitera plakātu „Dabas aizsardzība”!

Kopš plakāta tapšanas pagājuši jau vairāki gadu desmiti. Padomā un pastāsti, ko tu šodien attēlotu dabas aizsardzībai veltītā plakātā! Pamato savu izvēli!

Interpretēt

1. Izskaidrot domu, teksta saturu, faktu; atklāt tā jēgu.
2. Radoši atklāt (mākslas darba ideju, saturu).

Juris Dimiters „Dabas aizsardzība”, 1980

2.9. Klausies interviju ar Latvijas vides speciālistu! Atzīmē apgalvojumus, kuri attiecas uz dabu un vides situāciju Latvijā!

Apgalvojums	✓	✗
Latvijas dabu raksturo daudzveidība.		
Latvija ir blīvi apdzīvota valsts.		
Latvijā norisinājās kampaņa, kuras laikā stādīja mežus.		
Latvijas vides pozitīvais rādītājs ir mežu daudzums un kvalitatīvais gaiss.		
Latvijā tikpat kā nav gāzu izmešu.		
Aptaujas dati liecināja, ka lielākā daļa respondentu Latvijas dabu uzskata par savdabīgu un neatkārtojamu.		
Latvijas nacionālā puķe ir margrietiņa.		
Liepa un ozols ir raksturīgi Latvijas ainavā.		

2.10. No dotajiem īpašības vārdiem veido atbilstošu salīdzināmo pakāpi! Pēc tam, kad esi ierakstījis vārdus, secini līdzīgo šo vārdu formveidošanā!

Kāds klimats Latvijā būs nākotnē?

Latvijas teritorija atrodas mērenajā joslā Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē. Latvijas klimatu ietekmē ģeogrāfiskais stāvoklis un teritorijas līdzenais reljefs, kas ļauj ieplūst dažādu virzienu atšķirīgām gaisa masām.

Nesen Latvijā veica *plašāko* (plašs) klimatisko apstākļu vēsturisko analīzi. Analīzes rezultātā meteorologi formulēja secinājumus par esošo situāciju un izteica nākotnes prognozes. Pašlaik notiek _____ (nozīmīgs) klimata pārmaiņas pēdējo 2000 gadu laikā. Pēdējos 50 gados Latvijā, tāpat kā citur pasaulē, notiek gaisa temperatūras paaugstināšanās. Visticamāk nākotnē būs vēl _____ (augsts) gan minimālā, gan maksimālā temperatūra. Stipri nokrišņi varētu būt _____ (biežs), taču vējš kļūs _____ (mierīgs).

Klimata pārmaiņas ietekmēs gadalaikus. Rudens būs _____ (garš) par līdzīgo, bet arvien _____ (īss) būs ziemas. Vasaras mēneši būs _____ (silts) nekā agrāk. Arvien _____ (rets) dabas parādība būs sniegš. Pavasarī būs gan vēsas, gan siltas dienas.

ĪPAŠĪBAS VĀRDA SALĪDZINĀMĀS PAKĀPES 136. lpp.

2.11. Aplūko Latvijas pavasarim raksturīgo augu attēlus!

pieneses

vizbulītes

maijpuķītes

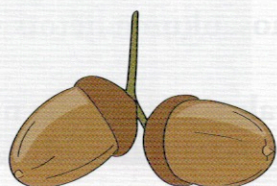
ceriņi

Ieraksti atbilstošo augu!	Padomā, ar ko varētu salīdzināt kādu tev zināmu augu! Veido citus salīdzinājumus!
_____ kā saulītes uz zemes.	Līdzīgs(-a) _____ <i>kam?</i>
_____ kā violets smaržu mākonis.	Izskatās kā _____
_____ kā zils paklājs.	It kā būtu _____
_____ kā balti, saldi zvaniņi.	

2.12. Klausies un virs svītras raksti atbilstošā auga nosaukumu!

Deī (noder) veselībai, skaistumam (*kam?*).
 Palīdz pret ļaunumu, pret saaukstēšanos (*ko?*).
 Dod spēku, veselību, mīlestību (*ko?*).
 Nes veiksmi (*ko?*).

Ozols

spēkam

pret ļaunumu

skaistumam

mīlestībai

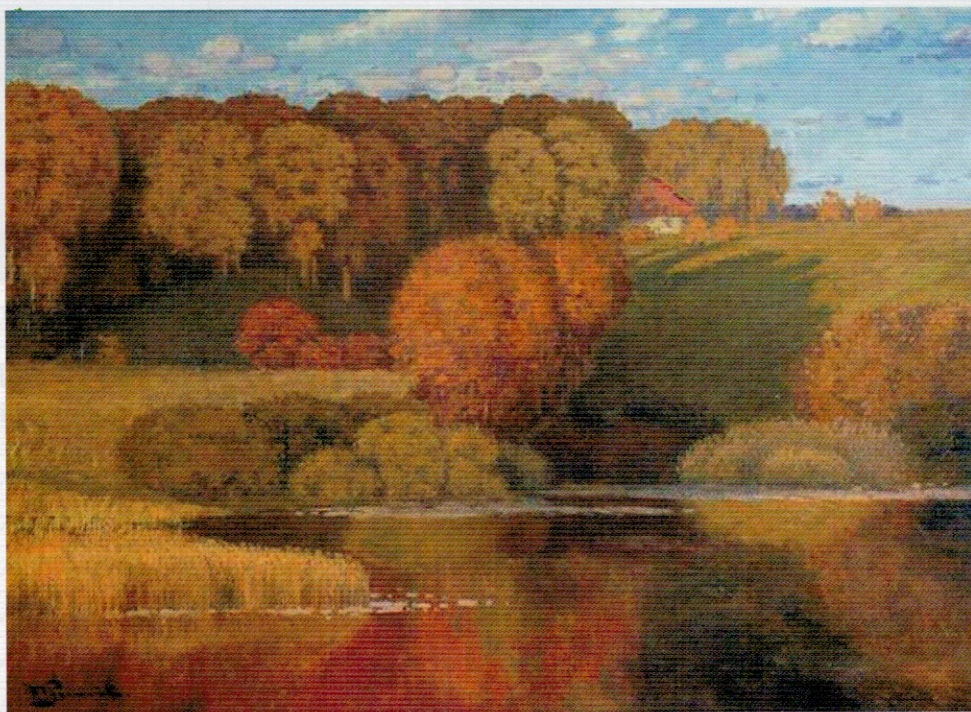

veselībai

uzticībai

2.13. Raksturo latviešu gleznotāja Vilhelma Purviša (1872–1945) darbu „Zelta rudens” (1890)!

Izmanto krāsu toņu apzīmējumus *brūngans, zeltains, ruds, oranžs, zaļganbrūns, dzeltenīgs, pelēcīgs, zilgans!*

Izmanto vārdus *ainava, kompozīcija, priekšplāns, vidusplāns, fons u. c.*

- Paskaidro, kāpēc, tavuprāt, gleznas nosaukumā lietots vārds „zelts”!

2.14. Lasi aprakstus un virs svītras uzraksti katra koka nosaukumu! Ja nepieciešams, meklē papildu informāciju tīmeklī vai citos avotos!

Kādi koki aug Latvijā?

Šis koks zied jūnijā un jūlijā, un tā ziedi ir bāli dzelteni un smaržīgi. Tie pievilina bites. Šis koks ir labs nektāraugs. No šī koka ziediem iegūst garšīgu un ārstniecisku medu. Koka ziedus vāc arī tējai. Šis koks latviešu tautasdziesmās simbolizē sievišķību.

Šis koks ir raksturīgs Latvijas ainavai. Tas ir spēka un izturības simbols. Tautasdziesmās un ticējumos tas simbolizē tautu dēlu un stipru vīru. Šī koka zari rotā Latvijas Republikas ģerboni. Vasaras saulgriežos no šī koka zariem pin vainagus.

Tas ir lapkoks vai krūms ar pelēku un gludu mizu. Šim kokam ir raksturīgas plūksnainas lapas, kas aug pa pāriem iegareni. Pavasarī baltie un smaržīgie ziedi veido ziedkopas. Pēc tā, cik daudz pavasarī ir ziedu, var noteikt rudenī gaidāmo ogu ražu. Visbiežāk ogas ir oranžā, sarkanīgā krāsā, taču ir arī šķirnes ar baltām, dzeltenām un pat rozā krāsas ogām.

Šis koks ir viens no izplatītākajiem Latvijā. Šī koka atšķirīgākā iezīme no citiem kokiem ir balts, dzeltenīgs stumbrs. Tā pumpuri un lapas tiek izmantoti medicīnā. Veselībai un skaistumam noderīga arī šī koka sula, ko tecina pavasarī. No šī koka zariem visbiežāk taisa pirtsslotas, jo tās palīdz pret dažādām kaitēm.

2.15. Lasi latviešu tautas mīklas par dabu un atmini tās!

Divas māšas: viena balta, otra zaļa.

Kad viena nāk, tad otra bēg.

Ziemā ar vāku, vasarā bez vāka.

Debesu māsiņa septiņās krāsās.

Kas iet bez kājām un nenāk atpakaļ?

Ziema un vasara.

Ezers un ledus.

Varavīksne.

Laiks.

2.16. Lasi ticējumus, kas saistīti ar laikapstākļiem ziemā! Saliec teikumus komatus! Paskaidro, kas ir līdzīgs teikumu konstrukcijās! Izmanto paraugu!

Ja gribi, vari ticēt. Ja negribi, tad vari neticēt.

Ja rudenī agri uzkrīt sniegs arī pavasaris būs agrs.

Ja gājputni lido augstu un steidzīgi tad strauji tuvojas sals.

Ja janvārī uz kokiem bieži ir sarma tad būs auglīga vasara.

Ja ziemā dziļš sniegs būs auglīga vasara.

Ja ziemā mežos nav sniega vasara būs karsta.

Ja eglei zari nolīkuši drīz būs sniegs.

Ja ziema auksta tad vasara būs silta.

2.17. Raksti pārspriedumu! Ierosmei izmanto 1. nodaļas informāciju par pārsprieduma rakstīšanas principiem!

Apjoms 100–120 vārdu.

Uzraksti, kāds klimats ir valstī, kurā tu dzīvo / agrāk dzīvoji!

Salīdzini to ar Latvijas klimatu un dabas parādībām!

Raksturo savdabīgāko savas valsts florā un faunā dažādos gadalaikos!

Kādi ir vai varētu būt tavas zemes dabas simboli? Pamato savu viedokli!

2.18. Pabeidz teikumus! Izvēlies vienu vai divus teikumus un pastāsti, kā tu tos saproti! Salīdzini savu viedokli ar grupas biedra viedokli! Secini, vai tas atšķiras un kāpēc! Pastāsti par saviem secinājumiem citiem grupas biedriem!

Vēsture apliecina, ka...

Vēsture atklāj..., tāpēc...

Vēsture atceras..., kad...

Vēsture brīdina..., taču...

Vēsture atkārtojas, bet...

Vēsture iedvesmo un..., kā...

Vēsture aizmirst..., tomēr...

Vēsture noklusē..., lai gan...

2.19. Kurus no 2.18. uzdevumā izceltajiem saistītātvārdiem izmanto pretstata izteikšanai? Strādājiet pa pāriem, izvēlieties vienu no saviem apgalvojumiem, kurā izteikts pretstats, diskutējiet par apgalvojumā izteikto domu!

PRETSTATA SAIKĻI (SAISTĪTĀJVĀRDI) 152. lpp.

2.20. Atrodi 2.18. uzdevumā darbības vārdus un pārveido tos saliktajā tagadnē! Izveidotās vārdformas iesaisti teikumos par vēsturi!

VIENKĀRŠIE UN SALIKTIE LAIKI 142.-147., 150. lpp.

2.21. Atrodi attēlu atbilstoši informācijai! Zem attēla uzraksti virsrakstu katram fragmentam! Kurus faktus tu jau zināji, un kuri no šiem faktiem tev bija nezināmi?

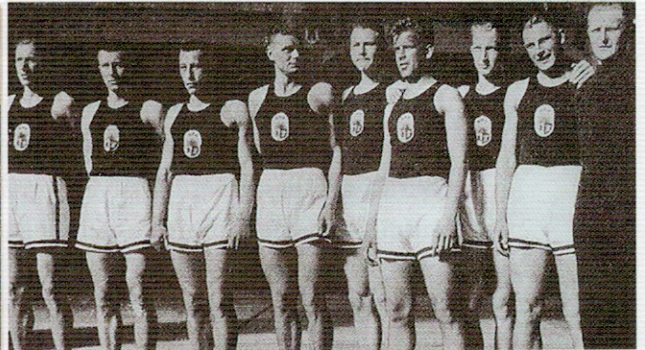
1. Valtera Capa radītais *Minox* bija pilnīgi jauna tipa fotoaparāts, kurš no citiem atšķīrās ar savu mazo izmēru un spēju veikt ļoti kvalitatīvus fotouzņēmumus.

Līdz 1943. gadam jau bija izgatavots aptuveni 17 500 *Minox* fotoaparātu. Tos eksportēja uz daudzām attīstītajām pasaules valstīm.

2. Pauls Valdens ir viens no pasaulē pazīstamākajiem latviešu zinātniekiem, viens no ievērojamākajiem 20. gadsimta pirmās puses ķīmiķiem – dinamiskās stereoķīmijas un neūdens šķīdumu elektroķīmijas pamatlicējs.

3. Valmierietis Jānis Daliņš bija latviešu vieglatlēts, soļotājs, kurš 1932. gada vasaras olimpiskajās spēlēs Losandželosā lielā karstumā izcīnīja sudraba medaļu 50 km soļošanā.

Daliņa medaļa – pirmā olimpiskā medaļa, ko bija ieguvis Latvijas sportists, startējot zem savas valsts karoga. Savas karjeras laikā dažādās distancēs viņš uzstādīja septiņus pasaules un vairāk nekā 40 Latvijas rekordus soļošanā. Par godu Daliņam dzimtajā Valmierā un Rīgā viņa vārdā ir nosauktas ielas. Tāpat Valmierā ir Jāņa Daliņa stadions.

4. 1935. gadā Šveicē norisinājās pirmais Eiropas čempionāts basketbolā.

Par pirmajiem Eiropas čempioniem kļuva Latvijas basketbola izlase, kas finālā ar 24:18 pārspēja Spāniju. Par Latvijas uzvaru šajā turnīrā 2012. gadā ir uzņemta filma „Sapņu komanda 1935”.

5. Latvijā tika būvētas lidmašīnas. 20. gadsimta 20. gados nelielā ražotnē – darbnīcā ar samērā skanīgu nosaukumu „Christine Backman” – tika radīti daži *Albatros* tipa divplāksņi. 1929. gadā sākās piecu *Flamingo* tipa lidaparātu būve.

1935. gadā Kārļa Irbīša vadībā sāka gatavot lidmašīnas VEF rūpnīcā. Tika uzbūvēts monoplāns I-11, mācību iznīcinātājs I-12 un modelis I-14, kurš izmēģinājuma laikā cieta avāriju. Visi šie modeļi tapa vienā eksemplārā. Sāka arī nākamo modeļu ražošanu, bet tie netika pabeigti PSRS iebrukuma dēļ.

6. Liela loma rūpniecības reorganizācijā bija 1935. gadā dibinātajai Latvijas Kredītbankai, kas juridiski bija privāta akciju banka, bet faktiski valsts banka, kurai valdība bija piešķirusi arī īpašas tiesības atveseļot vai likvidēt grūtībās nonākušos uzņēmumus, dibināt jaunus lieluzņēmumus un risināt parādu jautājumus.

Tā izveidojās AS „Laima”, „Aldaris”, „Kaļķis”, „Maiznieks”, „Dzirnavnieks”, „Šiferi” u. c.

7. Jau 18. gadsimta sākumā pēc ostas izbūves Liepājā ik gadu piestāja apmēram 100 kuģu.

1725. gadā pabeidza ostas kanāla rakšanu, tā platums bija 43–65 metri. 1737. gadā izbūvēja molu un kopumā pabeidza Liepājas ostas būvdarbus, bet 1769. gadā Liepājas ostas kanālu padziļināja līdz 4,3 metru dziļumam.

1865. gadā Liepājas progimnāziju pārveidoja par sešu klašu pilna kursa ģimnāziju ar jūrniecības klasi. 1868. gadā sāka darboties Liepājas lielā bāka.

• Atrodi iederīgo vietu šiem teikumiem un nolasi tekstu pilnībā!

1. Tas bija iecienīts ne tikai slepeno aģentu vidū, kuri ar tā palīdzību varēja viegli, ātri un kvalitatīvi veikt dokumentu fotouzņēmumus, bet arī amatieru vidū.
2. Sākoties pasaules ekonomiskajai krīzei, projekts tika apturēts, un uzņēmums bankrotēja.
3. Sākās nacionālo uzņēmumu jeb valsts kontrolēto akciju sabiedrību dibināšanas process.
4. Viņu septiņas reizes nominēja Nobela prēmijai.
5. No 1739. līdz 1794. gadam ostā katru gadu caurmērā ienāca vairāk nekā 200 kuģu.
6. Turklāt viņš nekad iepriekš šādu distanci nebija veicis.
7. Par vecā kontinenta spēcīgākās komandas titulu spēkiem mērojās 10 Eiropas vīriešu basketbola valstsvienības.

• **Nosauc jomas, par kurām ir šī informācija! Kas tev vēl zināms par šīm jomām?**

• **Sameklē informāciju par vienu no jomām un sagatavo prezentāciju!**

• **Atrodi tekstā darbības vārdus vienkāršajā un saliktajā pagātnē un pasvītros tos!**

2.22. Klausies tekstu un atbildi uz jautājumiem, stāsti!

1. Kas ir „Sapņu komanda 1935”?
2. Par ko stāsta filma „Sapņu komanda 1935”?
3. Kas ir Aigars Grauba, Valdemārs Baumanis, Inga Alsiņa, Lāsma Kugrēna?
4. Kādi fakti liecina par filmas popularitāti?
5. Kādus interesantus faktus tu atceries no teksta?

VIENKĀRŠĀ UN SALIKTĀ PAGĀTNE 142.–147., 150. lpp.

2.23. Lasi un ieraksti atbilstošās teikuma daļas burtu!

1. „Sapņu komanda 1935” ir 2012. gada latviešu filma, _____ .
2. Filmas pirmizrāde notika _____ .
3. 2013. gada Indianapolisas Starptautiskajā filmu festivālā _____ .
4. _____ Latvijas basketbolu 20. gadsimta 30. gados, kad Šveicē notika pirmās Eiropas meistarsacīkstes basketbolā.
5. Latvijas komandu šīm nozīmīgajām sacensībām uzdeva sagatavot Valdemāram Baumanim, sporta, un _____, kurš idejas vārdā bija ar mieru strādāt bez maksas.
6. Filmas „Sapņu komanda 1935” uzņemšana izmaksājusi divus miljonus eiro, _____ .
7. Tā filmēta 80 dienas divarpus gadu laikā, _____ .

A tā ieguva balvu kā labākā ārzemju filma

B Filma ir patriotisks veiksmes stāsts par

C kuras režisors ir Aigars Grauba

D 2012. gada 19. novembrī

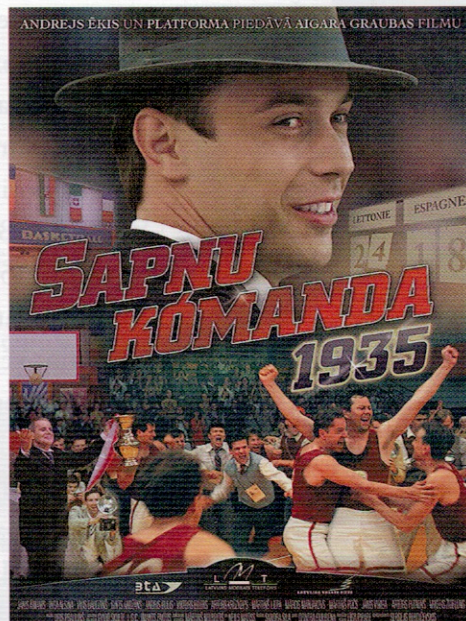
E no kuriem piektā daļa ir valsts atvēlēti līdzekļi

F un pirmā filmēšanas diena bija 2010. gada 5. septembrī

G jo sevišķi basketbola spēles, entuziastam

- **Izveidotajos teikumos atrodi palīgteikumus! Nosaki, uz kādiem jautājumiem tie atbild un kuri saistītāvjārdi ir lietoti!**

2.24. Uzraksti 5–7 dažādus saliktus teikumus par tematu „Filmas par sportu”!

VIENKĀRŠI UN SALIKTI TEIKUMI 152. lpp.

2.25. Klausies 2.22. uzdevuma tekstu vēlreiz un uzraksti, kā šīs frāzes skan tekstā!

- Ieguva titulu – _____
Ir izstādīti – _____
Saņēma balvu – _____
It īpaši – _____
Bez maksas – _____
Uzaicināja palīdzēt – _____

2.26. Lasi interviju ar filmas „Sapņu komanda 1935” režisoru Aigaru Graubu! Pastāsti, kā tu saproti pasvītrotos teikumu fragmentus! Salīdzini savu izpratni ar grupas biedra domām!

- Žurnālists.* Visur, pat kafejnīcās, šobrīd apspriec tavu jauno filmu „Sapņu komanda 1935”. Kā uz tevi iedarbojas šī šūmēšanās ap filmu?
- A. Grauba.* Beidzot darbu pie filmas, vienmēr šķiet – tūlīt būs pirmizrāde, un tad jau at-laidīs. Bet tā jau nenotiek. Pat ja atsauksmes ir pozitīvas, tik un tā informāciju joprojām uztveru kā caur tādu matētu stiklu. Tādi dziļāki secinājumi par šo filmu varētu rasties pēc kāda brīža. Taču, ja tā kādam ir uzjundījusi pozitīvas emocijas un bijusi noderīga emocionālā, izziņas vai arī labi pavadīta laika ziņā, tad tas ir vislielākais gandarījums.
- Žurnālists.* Vai tev, uzņemot šo filmu, bija iecere uzjundīt patriotismu samērā skeptiskajos latviešos?
- A. Grauba.* Neteiktu, ka mani draugi un paziņas ir skeptiski patrioti. Drīzāk otrādi. Lie-lākoties patriotismu nokauj klajas dzīves nejēdzības. Šīs filmas pamatā ir sa-triecošs notikums Latvijas vēsturē. Par to, kā viens trīsdesmitgadīgs cilvēks – Valdemārs Baumanis – ar savu pārliecību, skaidru mērķi un apziņu par to, kas jā dara, 1935. gadā sagatavoja Latvijas basketbola izlasi startam Ženēvā.
- Žurnālists.* Ko tu vēl vari pastāstīt par V. Baumanī?
- A. Grauba.* Neņemot vērā pretestību no sporta funkcionāru puses un intrigas, viņam pie-tika spēka un prasmes iet līdz galam. Baumanis bija liels Latvijas patriots visu savu mūžu, lai gan arī viņu skāra likteņa pavērsieni – gan iesaukšana Sarkanajā un Vācu armijā, gan Vācijas filtrācijas nometnes. Pēc tam viņš emigrēja uz Ameriku. Baumanis bija arī ļoti atzinīgi novērtēts treneris Francijā, kur viņš izaudzināja jauno franču basketbolistu paaudzi. Taču slavens Eiropā viņš kļuva, izveidojot basketbola komandu, braukājot ar to apkārt pa Eiropu un spēlējot pret spicākajām komandām.
- Žurnālists.* Kas tev īpaši patika V. Baumanī kā personībā?
- A. Grauba.* Baumanis apbrīnoju par to, ka nekādi notikumi nespēja mazināt viņa mīlestību pret valsti. Viņš nekļuva žultains, īgns un tāds, kas noliedz vai ienīst citus un nepriecājas par citu veiksmēm. Lai gan iemeslu tam būtu gana. Jau tas vien, ka pēc uzvaras Ženēvā viņu atbrīvoja no Latvijas valstsvienības trenera amata.
- Žurnālists.* Kāpēc izvēlējies tieši šo stāstu?

A. Grauba. Ceru, ka šis stāsts iedvesmos cilvēkus, kuros arī ir Baumaņa gēns un kuri tikai vēl nav saņēmušies, lai kaut ko darītu. Nav nozīmes, kurā jomā – sportā, mākslā vai uzņēmējdarbībā. Vēl man, protams, gribējās iedvesmot jauno paaudzi un – galu galā – arī sportistus. Lai Latvijā augtu jauna sapņu komanda.

Žurnālists. Vai tev nesapratnes dēļ nekad nav radies žultainums un īgnums?

A. Grauba. Kurš tad dzīvē nav sastapies ar nejēdzībām?! Pat ja manī kaut kad ir bijis īgnums, veismīgi ar to esmu ticis galā. Katrā situācijā, laikā un vietā ir ieredzēto kopums jeb pozīcija un opozīcija. **Mani vienmēr vairāk interesējis, ko es daru, nevis atrašanās izredzēto bilžu galerijā. Jo tajā parasti atrodas tie, kuri māc citiem iestāstīt, ka viņi gan visu zina, kontrolē un dara pareizi.**

Žurnālists. Vai tu esi spējis panākt dzīvē to, ko iecerēji, tāpat kā Baumanis?

A. Grauba. Pat vairākkārt. Man samērā ātri bija skaidrs, ar ko gribu nodarboties. Tā pirmā izvēle bija mūzika. Lai gan nebiju apmeklējis nekādas speciālās skolas, nebiju nedz mācījies par komponistu, nedz izgājis literātu kalvi, turpināju sacerēt dziesmas, kaut arī, lai tās atskaņotu radio un televīzijā, tika likti dažādi šķēršļi. Man izdevās īstenot un turpināt sapni, satiekoties ar „Jumpravu”. Mēs joprojām esam draugi un cīņubiedri, kas satiekas un arī kopā spēlē. Darīsim to tikmēr, kamēr mums pietiks spēka kāpt uz skatuves. Līdzīgi ir ar kino, kas mani interesēja. Joprojām savām filmām izvēlos tādus sižetus, kas man pašam šķiet interesanti. **Jo kādi tad ir īstie gandarījuma mirkļi? Tādi, kuros saproti: ceļš, ko esi nogājis, nav bijis iets velti.**

• Izvēlies vienu no tekstā treknrakstā izceltajiem citātiem un uzraksti savas pārdomas!

Raksti:

1–2 teikumus, vai tu piekriti šim citātam,

5–6 teikumos paud savu viedokli un pamato ar piemēriem no savas pieredzes,

1–2 teikumos uzraksti secinājumus par iepriekš teikto.

Citāts – tiešs teksta

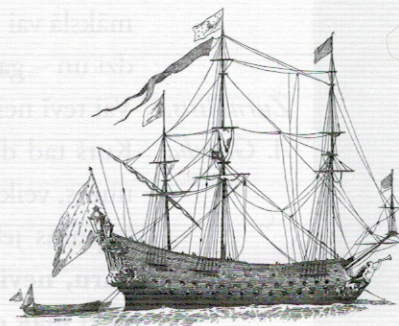
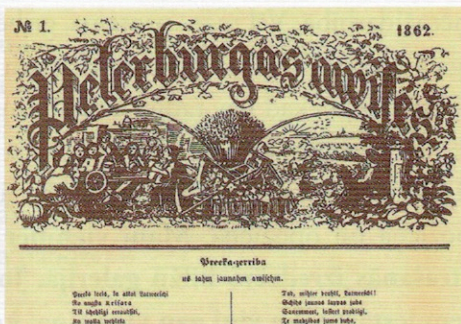
vai tā fragmenta, vai kāda cilvēka teiktā atkārtojums.

Grupa „Jumprava” ir pazīstama latviešu mūzikas grupa, kas darbojas jau no 20. gadsimta 80. gadiem. Vairākus gadus tā bija viena no populārākajām Latvijas grupām. Tās sastāvā darbojušies vairāki Latvijā zināmi mūziķi: Ingus Ulmanis, Aigars Grauba un Aigars Grāvers. Populārākās grupas dziesmas ir „Ziemeļmeita”, „Vēlreiz”, „Peldētājs” un citas. Pastāvēšanas laikā grupa izdevusi vairākus studijas albumus un dziesmu izlases.

2.27. Pastāsti, kas, pēc tavām domām, bija Krišjānis Valdemārs! Informāciju meklē arī internetā!

latvji poētisms – latvieši

2.28. Lasi! Izceltajos teikumos darbības vārdus pārveido saliktajā tagadnē; izteikto domu pasaki citiem vārdiem!

Krišjānis Valdemārs

(02.12.1825.–07.12.1891.)

Jaurilatvieši ir pirmās

latviešu tautas atmodas darbinieki, kas darbojās 19. gadsimta 50.–80. gados. Jaunlatvieši deva lielu ieguldījumu latviešu nacionālās kultūras attīstībā, literārās valodas izkopšanā, folkloras vākšanā, nacionālās literatūras veidošanā.

Tautiskais romantisms

ir virziens Latvijā, kurā ar folkloras tēliem atklāta laimīga tautas dzīve senatnē un tās slavinājums. Raksturīga izteikta interese par folkloru, ilgas pēc brīvības un neatkarības no vācu vai citas tautas kundzības. Tā uzplaukums Latvijā bija no 1905. līdz 1911. gadam.

Krišjānis Valdemārs bija jaunlatviešu galvenais ideologs, izcilākais sabiedriski politiskais darbinieks, publicists, „Pēterburgas Avīžu” izdevējs.

Viņš ir darbojies arī literatūrā un valodniecībā, bijis latviešu pirmo publisko bibliotēku dibinātājs. **K. Valdemāra idejām bija liela nozīme tautiskā romantisma attīstībā un latviešu sabiedriskās domas vēsturē.**

No 1854. gada līdz 1858. gadam K. Valdemārs studēja Tērbatas universitātē valsts un tautsaimniecības zinātnes. Pie savām studenta istabas durvīm viņš ar lepnumu piestiprināja vizītkarti ar uzrakstu „Latvietis”. K. Valdemārs pirmais no izglītotajiem latviešiem atklāti atzina savu tautību un ieteica no tās nekaunēties. Viņa vizītkarte ar vārdu „Latvietis” tai laikā bija kaut kas neredzēts.

Krišjāņa Valdemāra darbība bija virzīta uz latviešu saimniecisko patstāvību. **No saviem pirmajiem rakstiem līdz mūža nogalei Valdemārs aicināja materiāli, tiesiski un garīgi novārdzināto un apspiesto tautu apvienoties saimnieciskiem nolūkiem.**

Pēc K. Valdemāra domām, galvenais audzināšanas uzdevums ir sagatavot tautiešus ekonomiskās dzīves attīstībai. „Pēterburgas Avīzēs” K. Valdemārs uzsvēra, ka latviešiem vajadzīgas trīs lietas: pirmkārt, skolas, otrkārt, skolas un, treškārt, skolas.

Savos rakstos viņš nemitīgi mudināja mācīties no Rietumeiropas zemēm. K. Valdemārs bija pārliecināts, ka kapitālisma attīstība nesīs labumu visai latviešu tautai. **Viņš mudināja latviešus krāt mantu, vairot kapitālu, izmantot kredītu un iesaistīties brīvās konkurences cīņā.**

K. Valdemārs tiek uzskatīts arī par Latvijas profesionālās jūrniecības pamatlicēju un jūrskolu dibinātāju, ar to saprotot jūrniecību ne tikai kā amatu, bet arī kā nozīmīgu latviešu nacionālās pašapziņas simbolu. **Taču Krišjāņa Valdemāra vārds jūrniecības vēsturē svarīgs ir ne tikai Ainažu jūrskolas dibināšanas dēļ, bet arī tāpēc, ka viņš pirmais izveidoja jūrniecības izglītības metodiku.** Latvijā pirmā jūrskola tika dibināta Rīgā teju gadsimtu agrāk,

tas ir, 1789. gadā, kad toreizējā Rīgas rāte pieņēma lēmumu par Navigācijas skolas dibināšanu. Tiesa, Krišjāņa Valdemāra 1864. gadā dibinātajā jūrskolā jūrniecības izglītība kļuva latviešiem krietni pieejamāka – tā bija bez maksas, un mācības tajā notika latviešu valodā.

Novērtējot Krišjāņa Valdemāra darbību, jāpievērš uzmanība arī viņa spējai atrast īstos cilvēkus, jo, viņa ideju ierosināti, darbojās pārējie jaunlatvieši, aizsākās tautas folkloras apzināšanas darbs un tautas izglītošanas process. **Tas nav tikai K. Valdemāra nopelns, tomēr viņa devums ir ļoti liels.**

teju – gandrīz

tiesa – taču

- **Formulē septiņus jautājumus par tekstu un uzdod tos grupas biedram! Atbildi uz grupas biedra jautājumiem! Jautājumu un atbilžu gatavošanai izmanto darbības vārdus saliktajos laikos!**

- **Skaidro vārdus *kredīts, kapitāls, publicists, ideologs, konkurence!* Salīdzini savu skaidrojumu ar skaidrojumu vārdnīcā! Ja vārdam ir vairākas nozīmes, izvēlies tekstam atbilstošo!**

Vārdu nozīmes var atrast

arī tīmekļa vietnē

www.tezaurs.lv

2.29. Iesaisti dotos vārdu savienojumus teikumos par tematu „Vai tu zini?” un iepazīstini ar tiem savus grupas biedrus!

ir darbojies, bija liela nozīme

darīja ar lepnumu, jāpievērš uzmanība

nes labumu, tiek uzskatīts

pieņem lēmumu, viņa devums

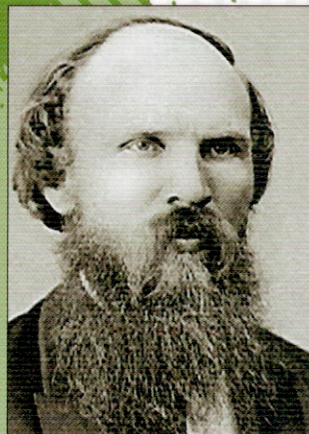
2.30. Lasi! Formulē tematu, par ko ir šīs atziņas!

Skaidro, kā tu saproti izceltos vārdus vai vārdu savienojumus!

„Ikkatra tauta, uz priekšu iedama, ar laiku iepazīstas ar lietām, kas tai līdz šim **svešas bijušas**. Šādām lietām vajag apzīmēšanas, un tāpēc jauni vārdi vai nu **no citām valodām jāuzņem**, vai **no pašu valodas jātaisa**. Tādā vīzē pie visām tautām **ceļas jauni vārdi**, kas tēvu tēviem dzirdami, taču bērnu bērniem saprotami, ja tik pēc tām **ziņām** taisīti, kā valodas likumi grib.”

„Tāpēc mans padoms ir šāds: **turiet savu tēvu valodu godā un cieņā**, un jums labi klāsies virs zemes. Jo, kas sevi paši negodā, tos arī citi negodās. Turklāt nesmādjiet vis citas svešas valodas, [...] bet, tās iemācījušies, arī nekaunaties joprojām būt īsti latvieši.”

Juris Alunāns (jaunlatvietis, dzejnieks, valodnieks, sabiedriska darbinieks)

Atis Kronvalds
(15.04.1837.–17.02.1875.)

Juris Alunāns
(13.05.1832.–18.04.1864.)

„Mums vajag gan dažu **jaunu vārdu iztaisīt** un pieņemt; tas tiešām tiesa. Bet vispirms mums vajag savu tagadējo valodu dziļi jo dziļi pazīt un izprast. Lai nemeklējam tai reizē jaunus vārdus, kur mums jau **sīrmu pazīstamu diezgan**, un, lai jaunus iztaisām, lai neklūpam, **negrēkojam pret savas valodas likumiem**, pret viņas garu.”

Atis Kronvalds (jaunlatvietis, pedagogs, valodnieks, sabiedrisks darbinieks)

2.31. Kurām J. Alunāna un A. Kronvalda izteiktajām atziņām tu piekrīti, kuras, pēc tavām domām, ir novecojušas? Diskutē ar grupas biedriem, izmantojot dotos izteikumus!

Es nepiekrītu..., taču...

Es nesapratu tavu domu! Paskaidro, lūdzu, ...

Es varētu piekrist, tomēr...

Jā, tā varētu būt, bet...

No vienas puses, ..., bet, no otras puses, ...

Tas bija pārlicinoši, un es nevaru nepiekrīst...

Tu izteici viedokli, un es tam piekrītu...

2.32. Sameklē 2.28. un 2.30. uzdevumu tekstos vārdus ar tādu pašu sakni kā dotajiem vārdiem!

attīstīt, tauta, darboties, patstāvīgs, jūrnieris, izglītot, uzmanīgs, lepns, labs, lemt, apzīmēt

VĀRDA SASTĀVS 129. lpp.

- Ar atrastajiem vārdiem veido stāstījumu par paša izvēlētu izcilu personību!

2.33. Lasi un ievieto atbilstošu vārdu!

Vidzemes _____ pie Igaunijas robežas atrodas maza pil-sētiņa _____ – latviešu profesionālās jūrnierības šūpulis. Tieši Ainažos 1864. gadā vietējie kuģinierki, K. Valdemāra mu-dināti, par pašu saziēdotajiem līdzekļiem _____ jauna tipa jūrskolu. Tā bija pirmā jūrskola, kur jūras zinības _____ varēja apgūt latviešu un igauņu zemnieki.

Ainažu jūrskolas muzejs ir _____ vieta šai pirmajai lat-viešu profesionālajai jūrskolai un tās absolventiem – latviešu un igauņu _____ un stūrmaņiem. _____ tiek vākti un glabāti materiāli par Ainažu jūrskolu un kuģošānu, tiek popularizēta arī jūrā braukšanas ideja. Muzeja ļaudis rūpējas, lai latviešu jūrnierības gars _____ dzīvot.

jūrmalas / jūrmalu / jūrmalā
Ainaži / Ainažiem / Ainažu
nodibināja / nodibinās / nodibinu
bez maksām / ar maksu / bez maksas

piemiņas / piemiņai / piemiņu
kapteini / kapteiņiem / kapteiņi
muzejā / muzejs / muzeja
turpinātos / turpinātu / turpināsīm

• **Skaidro vārdu savienojumus vai pasaki tos citiem vārdiem!**

Jūrniecības šūpulis
Krišjāņa Valdemāra mudināti
Jauna tipa jūrskola
Jūras zinības
Jūrniecības gars

2.34. Noskaidro, apmeklējot muzeju vai internetā!

- Muzeja atrašanās vieta un adrese
- Kā un ar ko var nokļūt muzejā
- Muzeja darbalaiks
- Ieejas maksa
- Atsauksmes

• **Sagatavo un uzraksti īsu informāciju!**

2.35. Klausies tekstu! Atrodi rakstītajā tekstā vārdus vai vārdu savienojumus, kuri atšķiras no dzirdētā teksta!

Ekspozīcija

Ekspozīcija atrodas vēsturiskā ēkā – ainažnieka Jura Veides saimes mājā, kurā 1864. gadā darbu sāka pirmā latviešu un igauņu jūrskola.

Ainažu jūrskolas vēsture aizsākās klases telpā, kur katedras priekšā muzeja viesus sagaida vaska figūrā atveidots skolas priekšnieks Kristians Dāls. Nozīmīga vieta muzejā ierādīta arī aktīvajam kuģniecības lietu entuziastam Krišjānim Valdemāram, kurš aicināja cara valdību nodrošināt mācības bez maksas centīgiem, bet nabadzīgiem jūrmalas jauniešiem, lai no tiem izaugtu krietni jūrnieki. Skolas atmosfēru rada lielais skolas sols, uz kura rindā saliktas Ainažu jūrskolas audzēkņu pierakstu klades, bet par viņu gaitām liecina diplomu un mācību grāmatas muzeja plauktos. No senajām fotogrāfijām pretī raugās nopietni vīri – kapteiņi un stūrmaņi, kādreizējie jūrskolas absolventi. Tām blakus vecie burukuģu mērinstrumenti – sekstanti, oktanti, kompasi un citi.

2.36. Klausies uzmanīgi un pieraksti vārdus pareizi!

- Četrus vārdus iesaisti teikumos, izmantojot saistītātvārdus *bet, un, tomēr, taču!*
- Izvēlies vienu no vārdiem kā ierosmi un uzraksti pārspriedumu!
- Formulē pārsprieduma tematu!

2.37. Klausies un sakārto teikumus atbilstošā secībā!

Tur ir arī pieminēti kartupeļiem – jā, tiem pašiem kartupeļiem, ko ainažnieki pārdeva Pēterburgā, lai atvērtu skolu!

Katru lielo vai mazo apmeklētāju sveicina no jūras izceltā Ainažu ostas viļņlauža bāka.

Netālu no saimes ēkas, muzeja dārzā, eksponēta aizraujošākā enkuru, boju, mīnu un dzenskrūvju kolekcija Latvijā.

Apmeklētājiem muzejs turpat piedāvā arī atpūtas vietu piknikam.

Dārzā apskatāms Krišjāņa Valdemāra krūšutēls un jūrskolas dibinātāju Jura Veides, Andreja Veides un Jāņa Miķelsona koka skulptūras.

- **Klausies tekstu vēlreiz un salīdzini to ar rakstīto tekstu! Ja vārdu kārtība teikumos ir atšķirīga no dzirdētā teksta, izsaki savu versiju, kas mainījies! Pievērs uzmanību dzirdētā teksta lasījumam – uzsvariem un pauzēm!**

2.38. Turpini teikumus!

Turpat, jūrmalā, _____

Te, netālu no pilsētas, _____

Tajā laikā, pirms 50 gadiem, _____

Muzejs, neparasts un interesants, _____

K. Valdemārs, sabiedrisks darbinieks, _____

Muzeja viesi, lieli un mazi, _____

SAVRUPINĀJUMI 154. lpp.

2.39. Lasi pasaku! Padomā, kurus vārdus, vārdu savienojumus vai teikuma daļas var aizstāt ar dotajiem!

starp kuģiniekiem bijis liels koklētājs; nezina, kā tas gadījās; nu domā, ko darīt, vai iet iekšā; parādās skaista meitene; lai paspēlē kokli mazliet; sāks priecāties; koklētājs dara, kā liek; jābeidz koklēšana; kas tad nu?

Reiz brauc kuģinieki pa jūru. Viens no kuģiniekiem ir liels koklētājs – no Salu mājām, pie Melnupes. Kā gadījies, kā ne – vēja grūdiens iegāž koklētāju ar visām koklēm jūrā. Nu peld un peld, **beidzot** noslīkst jūras dibinā, **kur** ierauga kaut ko spožu. Pieiet tuvāk: varena pils no tīra dzitara un citiem dārgumiem. Nu prāto, vai iet **iekšā**. **Pēkšņi** atveras durvis, iznāk daiļa meita ar dārgu vainagu galvā un saka: „Ko baidies? Nāc vien iekšā! Tā ir Jūras mātes pils, **te** tev pāri nedarīs.”

Iet iekšā – ak tu brīnumi, tavi brīnumi! Tā **visur** laistās un mirdz, un pati Jūras māte **tik** stalta un varena! Beidzot Jūras māte pamana, ka šim kokles rokā. Lai pakoklējot **drusku!** Labi. Patlaban šis taisās arī koklēt, te pietek viena Jūras mātes meita un iečukst ausī:

„Nekoklē, nekoklē, puisīt, citādi Jūras māte sāks liksmot un diet, bet **tad** jūras ūdeņi iekustināsies, pacelsies pār kāpām un noslīcinās vai visu pasauli. Savelc stīgas tik stingri, ka tās pārtrūkst, tad arī nebūs jāspēlē.”

- **Pasvītro vārdu, kurš uzrakstīts pareizi!**

ekoloģija / eholoģija

metropole / metrapole

smoks / smogs

saudabīgs / savdabīgs

meteorologs / metiorologs

reljefs / reljefs

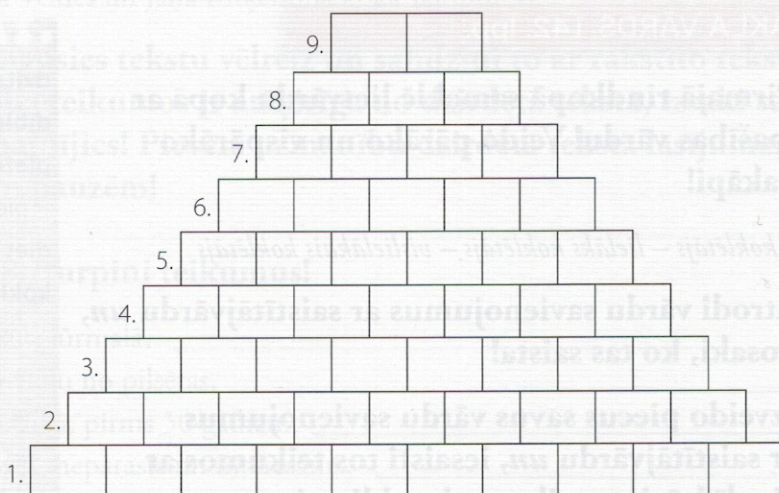
idiologs / ideologs

ekspozīcija / ekzpozīcija

čempions / čempjons

biblotēka / bibliotēka

- **Ieraksti vārdu, kurš atbilst skaidrojumam! Izmanto zināšanas, ko ieguvi šajā grāmatas nodaļā!**

1. Sporta veids, par kuru ir vēstīts latviešu filmā „Sapņu komanda 1935”.
2. Gadalaiks Latvijā, kad mostas daba.
3. Tas, kas izveidojas gaisā esošo ūdens tvaiku kondensācijas rezultātā, piemēram, lietus, sniegs, rasa.
4. Laikapstākļu režīms, kas raksturīgs kādam reģionam tā ģeogrāfiskā stāvokļa dēļ.
5. Latvijas piejūras mazpilsēta, kurā atrodas jūrskolas muzejs.
6. No koka izgatavots stīgu mūzikas instruments, kas saistīts ar latviešu tradicionālo kultūru.
7. Ekosistēma plašā teritorijā, kurā dominē koki, krūmi un kas aizņem vairāk nekā pusi no Latvijas sauszemes teritorijas.
8. Jautājuma ievadvārds, lai uzzinātu kaut kā atrašanās vietu.
9. Vārds, kas ievada palīgteikumu, kurā ir formulēts kāds nosacījums.

- **Ieraksti vienu vārdu, kurš der visos izteikumos! Kuram no izteikumiem tu piekrīti, kuram – ne! Kā šie izteikumi attiecināmi uz tavu dzīves pieredzi?**

Nāks _____, nāks padoms.

_____ skrien vēja spārnēm.

_____ dziedē visas brūces.

_____ ir pats lielākais novators.

Visam savs _____.